

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Kamila Tojnera a Mgr. Jiřího Lifky v právní věci žalobce: **Mgr. O. D.**, bytem J., B. zast. JUDr. Josefem Kopřivou, advokátem, sídlem Vodičkova 709/33, Praha 1, proti žalovanému: **Policejní prezident**, sídlem Strojnická 935/27, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 12. 2011, č. j. PPR-11942-16/ČJ-2011-99KP,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí náměstka policejního prezidenta pro vnější službu ze dne 1.9.2011, č. 169/2011, a rozhodnutí policejního prezidenta ze dne 2. 12. 2011, č. j. PPR-11942-16/ČJ-2011-99KP, **se zrušují** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 15.342,-Kč a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Josefa Kopřivy, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí náměstka policejního prezidenta pro vnější službu (dále jen „*správní orgán I. stupně*“) ze dne 1.9.2011, č. 169/2011. Tímto rozhodnutím byla zamítnuta žádost žalobce o poskytnutí náhrad jízdních výdajů za cesty k návštěvě člena rodiny a stravného za dobu od 1.4.2008 do 8.6.2008 z důvodu uplynutí promlčecí lhůty k uplatnění těchto nároků.

Žalobce v žalobě uvádí, že právo na vyplacení náhrady jízdních výdajů a stravného dle § 149 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „*zákon o služebním poměru*“) vzniká bez ohledu na to, zda byla příslušníkem podána žádost o jejich vyplacení. Služební orgán je povinen tato plnění vyplatit z vlastní

iniciativy. Dle názoru žalobce ke dni jeho nástupu na služební místo, tj. dne 1.4.2008, nebyly služebním funkcionářem podle § 136 odst. 2 zákona o služebním poměru písemně stanoveny podmínky pro poskytování náhrad. Dle žalobce nevzniká nárok na vyplacení cestovních náhrad přímo ze zákona, naopak tyto náhrady nelze poskytovat, dokud služební funkcionář nevydá konstitutivní rozhodnutí o rozsahu a podmínkách jejich vyplacení. Toto rozhodnutí přitom služební funkcionář vydal až v říjnu roku 2010, i tehdy však rozhodl jen o proplácení jízdného, a nikoliv o výši stravného. Žalobcovu žádost o vyplacení náhrad ze dne 26.10.2010 je proto třeba považovat za uplatnění nároku, kterým se staví promlčecí lhůta. Žalobce má zato, že se žalovaný s jeho argumentací dostatečně nevypořádal a především nijak nereagoval na tvrzení ohledně porušení zákona o služebním poměru.

Vadu řízení žalobce spatřuje v tom, že v prvním stupni rozhodoval náměstek policejního prezidenta. Takový postup neodpovídá § 2 odst. 1 zákona o služebním poměru, neboť podle tohoto ustanovení může policejní prezident přenést svou pravomoc jednat a rozhodovat ve věcech služebního poměru pouze na vedoucí organizačních částí bezpečnostního sboru, jímž náměstek policejního prezidenta není.

Žalovaný se dle žalobce nesprávně vypořádal s námitkou, že uplatnění promlčení je v rozporu s dobrými mravy. Žalobce netvrdí, že by mu služební funkcionář znemožnil nárok uplatnit, pokud však služební funkcionář porušoval své zákonné povinnosti, je v rozporu s dobrými mravy následně uplatnit vůči žalobci námitku promlčení. K tomu odkazuje na usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 3100/2009, dle kterého uplatnění námitky promlčení se přičítá dobrým mravům tehdy, kdy by bylo výrazem zneužití tohoto práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí lhůty nezavinil.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl žalobu zamítnout. Nárok na cestovní náhrady vyplývá přímo ze zákona, konkrétně z § 149 odst. 1 zákona o služebním poměru. Služební funkcionář výši náhrad určuje v zákonem stanoveném rozsahu, a nemá tedy prostor pro uvážení, zda náhrady přizná, či nikoliv. K písemnému určení náhrad nedochází formou rozhodnutí, neboť zákon v této souvislosti pojem rozhodnutí nepoužívá. Žalobce byl pouze povinen zákonem stanoveným způsobem svůj nárok uplatnit a předložit doklady k vyúčtování cestovních náhrad podle § 153 odst. 5 zákona o služebním poměru. Žalobce tyto doklady předložil až v roce 2011, a proto jeho žádost z 26.10.2010 nelze považovat za uplatnění nároku, kterým by se stavěla promlčecí lhůta. Žalobce mohl své nároky uplatnit okamžitě poté, kdy příslušné cesty vykonal, avšak bezdůvodně tak neučinil. Proto vůči němu byla námitka promlčení uplatněna zcela po právu, a nikoliv v rozporu s dobrými mravy. Pokud jde o možnost policejního prezidenta přenést služební pravomoci na svého náměstka, odkázal žalovaný na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16.4.2009, č.j. 4 Ads 139/2008-49.

Žalobce na vyjádření žalovaného reagoval replikou, ve které uvedl, že o výši náhrad mělo být vydáno rozhodnutí, a to i přesto, že § 149 zákona o služebním poměru tento pojem výslovně nepoužívá. Nejedná se totiž o otázku, která by z řízení ve věcech služebního poměru byla podle § 171 zákona o služebním poměru vyloučena. Žalobce upozornil, že nemohl předkládat doklady k vyúčtování svých cest předtím, než bylo služebním funkcionářem vydáno rozhodnutí o jejich rozsahu. Pokud jde o rozsudek Nejvyššího správního soudu, na nějž odkázal žalovaný v souvislosti s aplikací § 2 odst. 1 zákona o služebním poměru, trvá žalobce na tom, že toto rozhodnutí se v dané věci neuplatní, neboť z něj neplyne, že by bylo možné pravomoci přenést na funkcionáře, kteří nejsou vedoucími žádné organizační části bezpečnostního sboru.

Ze správního spisu soud zjistil následující, pro rozhodnutí ve věci podstatné skutečnosti.

Na základě rozhodnutí policejního prezidenta ze dne 20.3.2008, č. 217/2008, byl žalobce ustanoven s účinností od 1.4.2008 na služební místo vrchní komisař operačního oddělení s místem působení v Praze. Žalobce byl na toto služební místo ustanoven proto, že se v rámci výběrového řízení umístil jako první v pořadí vhodnosti. Rozhodnutím náměstka policejního prezidenta ve věcech služebního poměru ze dne 5.10.2010, č. 169/2010, byl žalobce propuštěn ze služebního poměru.

Dne 26.10.2010 žalobce na formuláři nazvaném „*přiznání náhrad souvisejících se vznikem a změnami služebního poměru*“ požádal o přiznání blíže nespecifikovaných náhrad souvisejících s převedením na nové služební místo k 1.4.2008. Služební funkcionář na druhé části formuláře téhož dne uvedl, že přiznává na dobu od 1.4.2010 do odvolání náhradu jízdních výdajů k návštěvě rodiny, přičemž stanovuje četnost návštěv „*každý týden*“ a způsob dopravy jako „*soukromé vozidlo, v ceně vlak II. třídy*“. Na formuláři je rukou dopsaná poznámka ze dne 29.10.2010 „*navrhuji přiznat max. 1x za měsíc*“ s nečitelným podpisem.

Podáním ze dne 8.6.2011 žalobce u správního orgánu I. stupně uplatnil náhradu jízdních výdajů za cesty k návštěvě rodiny za období od 1.4.2008 do 31.3.2010 a stravné od 1.4.2008 do skončení služebního poměru dne 30.11.2010. Správní orgán I. stupně zahájil řízení a vyzval žalobce, aby předložil příslušné doklady. Žalobce předložil doklady prokazující jízdní výdaje (kopie jízdenek) s tím, že s postupem služebního funkcionáře, který mu cestovní náhrady přiznal jen za období od 1.4.2010 a pouze 1x za měsíc, nesouhlasí.

Rozhodnutím ze dne 1.9.2011, č. 169/2011, správní orgán I. stupně žalobcovu žádost zamítl, pokud jde o cestovní náhrady za období od 1.4.2008 do 8.6.2008. V odůvodnění rozhodnutí se uvádí, že žalobce náhrady uplatnil až dne 8.6.2011, a proto za uvedené období uplynula tříletá promlčecí lhůta podle § 207 odst. 1 zákona o služebním poměru. Rozhodnutí o přiznání cestovních náhrad jedenkrát měsíčně ze dne 26.10.2010 správní orgán I. stupně považoval za irelevantní pro běh promlčecí lhůty. Služební orgán pouze stanovil podmínky k poskytování cestovních náhrad, na něž měl však žalobce nárok přímo ze zákona.

Odvolání žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí bylo napadeným rozhodnutím žalovaného zamítnuto. Žalovaný uvedl, že nárok na cestovní náhrady podle § 149 odst. 1 zákona o služebním poměru vznikají *ex lege*. Žalobce však měl podle § 153 odst. 5 zákona o služebním poměru povinnost do patnáctého dne v měsíci, který následuje po ukončení cesty, předložit doklady potřebné k jejímu vyúčtování. Stravné náleželo v rozsahu stanoveném závazným pokynem policejního prezidenta č. 156/2006. Dle názoru žalovaného nesmí být směřován vznik nároku a jeho uplatnění. Ke vzniku nároku došlo od přeložení žalobce na nové služební místo, tedy od 1.4.2008. Jelikož však náhrady poprvé uplatnil až 8.6.2011, uplynula za období od 1.4.2008 do 8.6.2011 promlčecí lhůta. Žádný služební funkcionář neučinil nic, čím by žalobci znemožnil jeho nárok včas uplatnit a ani ve smyslu § 77 odst. 1 zákona o služebním poměru nezneužil svá práva k újmě žalobce nebo k ponižování jeho lidské důstojnosti, jak žalobce tvrdil.

Soud jako s žalovaným jednal s policejním prezidentem, neboť právě on je služebním funkcionářem, který rozhodl v posledním stupni správního řízení, a proto je ve smyslu § 69 s. ř. s. žalovaným v řízení před soudem. Je přítom na soudu, aby posoudil, kdo je v řízení v pozici žalovaného, a to bez ohledu na to, koho jako žalovaného uvedl žalobce (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS z 12.10.2004, sp. zn. 5 AfS 16/2003, č. 534/2005 Sb. NSS).

Soud proto nepřihlížel ke skutečnosti, že v žalobě je jako žalovaný označena „*Česká republika – Policie České republiky, Policejní prezidium České republiky*“. Skutečnost, že v případě žalob proti rozhodnutím ve věcech služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů je žalovaným přímo služební funkcionář, který ve věci rozhodoval, potvrdil Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 20.8.2015, č. j. 1 As 31/2015-28.

Městský soud v Praze napadené rozhodnutí v souladu s § 75 odst. 2 s.ř.s. přezkoumal v rozsahu žalobních bodů, přičemž podle § 75 odst. 1 s.ř.s. vycházel ze skutkového a právního stavu, který zde byl v době rozhodování správního orgánu, a věc posoudil následovně.

Nejprve bylo třeba zkoumat, zda je důvodná žalobní námitka, že se žalovaný dostatečně nevypořádal s tvrzeními žalobce ohledně porušení zákona o služebním poměru. Pokud by tomu tak bylo, bylo by napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. O nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů lze hovořit v situaci, kdy se správní orgán nevypořádá se všemi námitkami účastníků řízení, případně své rozhodnutí neodůvodní vůbec nebo nedostatečně vzhledem k požadavkům zákona (srov. např. rozsudek NSS ze dne 21.12.2006, č. j. 2 As 37/2006-63, č. 1112/2007 Sb. NSS). Z napadeného rozhodnutí je zřejmé, že žalovaný dospěl k závěru, že nárok žalobce na náhradu jízdních výdajů za cesty k návštěvě rodiny i nárok na stravné vznikl přímo ze zákona, a proto nebylo třeba rozhodnutí služebního funkcionáře. Žalovaný tedy nezpochybňoval, že nárok žalobce vznikl již 1.4.2008, ovšem měl za to, že části tohoto nároku se již žalobce nemůže domoci, neboť došlo k jeho promlčení. Není tedy pochyb o tom, jaké úvahy žalovaného k vydání napadeného rozhodnutí vedly, a tedy se nejedná o rozhodnutí nepřezkoumatelné.

Dále bylo nutné zvážit, zda správní orgán I. stupně byl příslušný ve věci rozhodovat. Ustanovení § 2 odst. 2 zákona o služebním poměru stanoví následující: „*Ve věcech služebního poměru příslušníků jedná a rozhoduje jménem státu ředitel bezpečnostního sboru, není-li dále stanoveno jinak. V rozsahu jím stanoveném jedná a rozhoduje též vedoucí organizační části bezpečnostního sboru.*“ Žalobce namítá, že policejní prezident nemohl na svého náměstka pro vnější službu přenést pravomoc rozhodovat ve věcech služebního poměru dle § 2 odst. 1 zákona o služebním poměru, neboť náměstek není vedoucím organizační části bezpečnostního sboru.

Pojem „*organizační část bezpečnostního sboru*“ není definován ani obecně v zákoně o služebním poměru, ani v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen „*zákon o Policii*“). Dle § 6 odst. 1 zákona o Policii tvoří Policii České republiky útvary, a to mimo jiné Policejní prezidium, v jehož čele stojí policejní prezident. Bylo tedy třeba zkoumat, zda lze za organizační část bezpečnostního sboru ve smyslu zákona o služebním poměru považovat výhradně útvar Policie České republiky, anebo zda lze tento pojem vykládat širěji. Při zodpovězení této otázky lze vycházet z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16.3.2009, č. j. 4 Ads 139/2008-49, kde byl obdobný problém řešen v souvislosti s Hasičským záchranným sborem. V uvedeném rozhodnutí Nejvyšší správní soud k výkladu pojmu „*organizační část bezpečnostního sboru*“ uvedl následující: „*Organizace bezpečnostních sborů je na zákonné úrovni upravena pouze v základním rozsahu, a především z toho pohledu, kdo je nositelem originální rozhodovací pravomoci. Ohledně delegace těchto pravomocí zákon upravuje samotné oprávnění nositele originální pravomoci delegovat aktem řízení toto oprávnění na jiného služebního funkcionáře, kterým je ve věcech služebního poměru příslušníků dle citovaného ustanovení § 2 odst. 1 služebního zákona, vedoucí organizační části bezpečnostního sboru*“. Z výše uvedených důvodů však nelze ze zákonných předpisů jednoznačně určit, které součásti bezpečnostního sboru jsou jeho organizační částí, a které

nikoliv. Z toho dále vyplývá, že nelze pouhou aplikací zákonných norem naplnit rozsah pojmu ‚vedoucí organizační části bezpečnostního sboru‘, aniž by byly aplikovány akty řízení, které organizační strukturu bezpečnostních sborů upravují konkrétněji a dotvářejí tak organizační rámeček bezpečnostních sborů upravený zákonnými normami.“

Soud neměl důvod se od uvedených závěrů v této věci odchýlit, a proto si vyžádal od Policejního prezidia příslušné vnitřní předpisy, na základě nichž byl náměstek policejního prezidenta pro vnější službu oprávněn rozhodovat jako služební orgán I. stupně v žalobcově věci. Z čl. 3 závazného pokynu policejního prezidenta č. 42/2010 vyplývá, že náměstek policejního prezidenta je oprávněn rozhodovat o věcech služebního poměru policistů v organizačních člancích prezidia, které spadají do jeho působnosti. Z organizačního schématu, které tvoří přílohu č. 2 rozkazu policejního prezidenta č. 25/2011, plyne, že v rámci Policejního prezidia bylo v rozhodné době ustanoveno celkem pět náměstků, přičemž každému byly do působnosti svěřeny konkrétní odbory Policejního prezidia, případně útvary Policie České republiky s celostátní působností. Náměstek policejního prezidenta pro vnější službu přitom řídil operační odbor Policejního prezidia, do něhož byl služebně zařazen i žalobce.

Z interních předpisů Policie České republiky vyplývá, že Policejní prezidium se dělí na jednotlivé organizační články, které jsou řízeny náměstkou policejního prezidenta. V intencích výše citovaného judikátu lze i tyto organizační články Policejního prezidia považovat za organizační části bezpečnostního sboru ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o služebním poměru. Vzhledem k tomu, že ve věci žalobce jako služební orgán I. stupně rozhodoval náměstek policejního prezidenta pro vnější službu, do jehož kompetence spadal i odbor Policejního prezidia, v rámci nějž vykonával službu žalobce, byla jeho pravomoc dána.

Pokud jde o věc samu, soud posoudil, zda a kdy žalobci vznikl nárok na náhradu cestovních výdajů a stravného. Soud se ztotožňuje s žalovaným, že rozhodující je ust. § 149 odst. 1 písm. a) zákona o služebním poměru, které stanoví: „*Příslušník, který je převeden na jiné služební místo z důvodů uvedených v § 25 odst. 1 až 3 a § 26 odst. 1 a 4 ... do jiného místa služebního působiště, má nárok na náhrady cestovních výdajů za podmínek a ve výši jako při služební cestě.*“ V případě žalobce není pochyb, že byl převeden na jiné služební místo podle § 26 odst. 1 zákona o služebním poměru na základě úspěchu žalobce ve výběrovém řízení. Z dikce ust. § 149 odst. 1 písm. a) zákona o služebním poměru jednoznačně plyne, že již samotným převedením mu vznikl nárok na náhrady cestovních výdajů. Tento závěr plyne ze srovnání s § 149 odst. 2 zákona o služebním poměru, kde jsou stanoveny případy, v nichž „*lze přiznat náhrady cestovních výdajů*“. Je tedy zřejmé, že zákonodárce rozlišil dvě kategorie situací, přičemž v první vzniká příslušníkovi nárok na náhrady bez dalšího, zatímco v druhé vzniká až přiznáním ze strany služebního funkcionáře. Žalobce přitom spadá do první uvedené kategorie.

Dále bylo třeba zvážit, výklad ust. § 136 odst. 2 zákona o služebním poměru, podle něhož „*[s]lužební funkcionář určuje písemně podmínky pro přiznání cestovních náhrad, zejména dobu a místo nástupu cesty a ukončení cesty, místo plnění služebních úkolů, způsob dopravy a způsob ubytování; přitom přihlíží k oprávněným zájmům příslušníka.*“ Tato povinnost služebního funkcionáře není podmínkou vzniku ani uplatnění nároku na náhrady, jak tvrdí žalobce. Jedná se pouze o nástroj, kterým může služební funkcionář příslušníka omezit tak, aby během pracovní cesty negeneroval nepřiměřené výdaje například zvolením nákladného způsobu dopravy. Lze přiměřeně vycházet z komentářové literatury k obdobnému ustanovení § 153 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce: „*Stanovení podmínek, které*

mohou ovlivnit poskytování a výši cestovních náhrad, je ... opatřením, které chrání především zaměstnavatele před možností zaměstnance postupovat při vynakládání cestovních náhrad podle své úvahy např. při výběru dopravního prostředku a kategorie ubytování.“ (Bognárová, V. In: Bělina, M. a kol.: *Zákoník práce. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 777). Pokud tedy služební funkcionář podmínky, za kterých žalobci vznikne nárok na cestovní náhrady, nestanovil, porušil tím sice zákon, avšak toto jeho opomenutí nebylo způsobilé zbavit žalobce nároku na cestovní náhrady. Opačný závěr by znamenal, že služební funkcionář může svou nečinností příslušníka připravit o nárok, který mu je výslovně přiznán zákonem. Navíc by tak byl setřen rozdíl mezi režimem § 149 odst. 1 a odst. 2 zákona o služebním poměru, ačkoliv úmyslem zákonodárce jednoznačně bylo, aby v první skupině případů nárok na cestovní náhrady vznikl ze zákona, zatímco v druhé skupině bylo třeba jeho přiznání služebním funkcionářem. Žalobce měl tedy relativně široký prostor k tomu, aby do svého nového služebního místa cestoval za pomoci prostředků, které sám uznal za vhodné, a následně požadoval jejich vyúčtování.

Výše uvedené závěry se bez dalšího uplatní také u stravného, na které měl žalobce nárok ve výši stanovené příslušným interním předpisem za celou dobu, kdy pobýval ve svém novém služebním místě, tedy v Praze. Pokud jde o náhradu jízdních výdajů za cesty k návštěvě člena rodiny, měl žalobce v souladu s § 139 zákona o služebním poměru právo na náhradu přiměřených výdajů vynaložených na návštěvy rodinných příslušníků. Doklady o těchto výdajích byl povinen v souladu s § 153 odst. 5 zákona o služebním poměru předkládat služebnímu funkcionáři do patnáctého dne v měsíci, který následuje po dni ukončení služební cesty. Soud se ztotožňuje s žalovaným v tom, že žalobci nic nebránilo, aby příslušné náklady uplatnil již v době, kdy vznikaly. Nepotřeboval k tomu žádné rozhodnutí služebního funkcionáře, neboť, jak bylo uvedeno výše, nestanovení podmínek cesty podle § 136 odst. 2 zákona o služebním poměru nemá vliv na vznik nároku na cestovní náhrady.

Pokud tedy žalobce dne 26.10.2010 žádal o přiznání náhrad, činil tak zcela zbytečně. Soud má za to, že z poznámek na druhé části formuláře žádosti nevyplývá, že by o této žalobcově žádosti bylo rozhodnuto. Z dokumentu pouze plyne, že se k věci vyjádřily různé úřední osoby. Z nevyplněné kolonky *„náhrady byly přiznány rozhodnutím ...“* však není zřejmé, zda bylo vydáno rozhodnutí ve smyslu § 149 odst. 2 zákona o služebním poměru. Otázka, zda byly žalobci s účinností od 1.4.2010 stanoveny podmínky pro cesty k návštěvě rodiny podle § 136 odst. 2 zákona o služebním poměru, přesahuje toto řízení, neboť v nyní žalobou napadeném rozhodnutí bylo rozhodnuto o cestovních náhradách a stravném za období od 1.4. do 8.6.2008.

Soud dále posoudil otázku promlčení žalobcových nároků. Podle § 206 odst. 1 zákona o služebním poměru se právo *„promlčí, jestliže nebylo uplatněno ve stanovené lhůtě. K promlčení práva se přihlédne jen v případě, že bezpečnostní sbor nebo účastník, vůči němuž se právo uplatňuje, se práva promlčení dovolá. Promlčené právo nelze v takovém případě přiznat.“* Přitom se podle § 206 odst. 2 zákona o služebním poměru promlčecí lhůta staví, *„[j]estliže příslušník uplatní svoje právo a v zahájeném řízení řádně pokračuje“*. Podle § 207 odst. 1 a 2 zákona o služebním poměru činí lhůta pro uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru 3 roky, respektive 3 roky ode dne splatnosti opakujících se plnění. Pokud by tedy byl nárok uplatněn žalobcem již 26.10.2010, k promlčení by nedošlo ohledně žádné části žalobcových nároků, které vznikaly od 1.4.2008. Naopak uplatnil-li žalobce nárok až 8.6.2011, jak tvrdí žalovaný, došlo k promlčení té části plnění, na niž nárok vznikl od 1.4.2008 do 8.6.2008.

Podle § 175 odst. 2 zákona o služebním poměru „*se podání posuzuje podle svého obsahu. Musí z něj být patrné, kdo je činí, které věci se týká a co se navrhuje. Nemá-li podání předepsané náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, vrátí jej služební funkcionář účastníkovi, vyzve jej k jejich odstranění a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu*“.

V souladu s § 175 odst. 2 zákona o služebním poměru soud podání žalobce ze dne 26.10.2010 považuje za uplatnění nároku náhrady cestovních výdajů a stravného v souvislosti s převedením na jiné služební místo k 1.4.2008 podle § 149 odst. 1 písm. a) zákona o služebním poměru, a to bez ohledu na formu takové žádosti, jestliže žalobce podání učinil na formuláři vyhotoveném policejním prezidiem. Z podání je patrné, na základě jaké skutečnosti (přeložení dle § 26 odst. 1 zákona o služebním poměru ke dni 1.4.2008) se žalobce domáhá jakých nároků (odkaz na § 149 odst. 1 zákona o služebním poměru, náhrady související se změnou služebního poměru). Jakkoli je obsah podání určen také zněním formuláře jako takového, nelze odhlédnout od toho, že lze presumovat maximální míru podílu služebního funkcionáře při uplatnění nároku, neboť se nejedná o volně dostupný formulář. Vzhledem k zákonnému nároku žalobce na náhradu cestovních výdajů a stravného dle § 149 odst. 1 písm. a) zákona o služebním poměru bylo na služebním funkcionáři, aby v případě, že neposoudil podání podle obsahu jako uplatnění nároku dle uvedeného ustanovení, žalobce dle § 175 odst. 2 zákona o služebním poměru vyzval k odstranění vady podání tak, aby bylo zřejmé, čeho se konkrétně domáhá.

Žalobce sice specifikoval výši nároku teprve předložením dokladů o jízdě dne 26.7.2011, avšak shodně se žalovaným má soud za to, že ke stavění lhůty k uplatnění nároku na náhrady došlo již projevem vůle požadovat určitý druh náhrady plynoucí z rozhodné skutečnosti, totiž přidělení na jiné služební místo. Jak vyplývá z výše uvedeného, tento projev vůle žalobce učinil již podáním ze dne 26.10.2010. Poskytnutí náhrad cestovních výdajů není výlučně podmíněno prokázáním uhrazeného jízdného (srovnej § 153 odst. 2 zákona o služebním poměru: „*Jestliže zákon požaduje, aby příslušník prokázal cestovní výdaje, a příslušník je neprokáže, může mu služební funkcionář výjimečně přiznat náhradu ve výši, která odpovídá podmínkám cesty; to neplatí, jde-li o náhradu výdajů za ubytování, jízdních výdajů za spotřebovanou pohonnou hmotu a za místní hromadnou dopravu v místě služebního působiště.*“). Také výše stravného je dle § 137 písm. d) zákona o služebním poměru v dispozici služebního funkcionáře bez výslovné specifikace výše náhrady žadatelem (srovnej § 141 zákona o služebním poměru). Tomu odpovídá také obsah spisu, ze kterého plyne, že žalobci byla přiznána náhrada části stravného, aniž by žalobce požadovanou výši stravného jakkoli specifikoval. K poskytnutí stravného žalobci tak nebyla nutná jeho součinnost, dostatečným podkladem byla pouze jeho žádost o uplatnění povahy náhrady. Z obsahu spisu, a to podkladů, které předložil žalobce (jízdních dokladů), plyne, že žalobci nebyla poskytnuta náhrada pouze za jízdu vlakem B.-P. a zpět dne 3. a 8.5.2008 po 385,-Kč. Ostatní doklady o jízdě se týkají období, které žalovaný nepovažuje za promlčené. Předmětem žalobou napadeného rozhodnutí je tak nárok na náhradu jízdních výdajů ve výši 750,-Kč a stravné za období od 1.4. do 8.6.2008, jehož výši nelze na základě správního spisu určit. Součástí správního spisu je totiž pouze přehled odebraných stravenek za rok 2009 a 2010, avšak ze správního spisu ani z odůvodnění rozhodnutí není patrné, zda žalobci bylo přiznáno stravné za zbylou část roku 2008, za niž nebyl nárok promlčen ani dle tvrzení žalovaného.

Z výše uvedených důvodů soud napadená rozhodnutí správních orgánů zrušil bez nařízení jednání postupem podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť skutkové zjištění služebního funkcionáře o okamžiku uplatnění nároku žalobcem je v rozporu s obsahem správního spisu, jelikož žalobce uplatnil nárok na náhrady za období od 1.4. do 8.6.2008 včas. Protože je danou vadou dotčeno nejen rozhodnutí žalovaného, ale i služebního funkcionáře,

soud zrušil podle § 78 odst. 3 s. ř. s. rozhodnutí policejní prezidenta č. j. PPR-11942-16/ČJ-2011-99KP, i rozhodnutí náměstka policejního prezidenta pro vnější službu č. 169/2011.

Zároveň soud shledal podmínky pro zrušení žalobou napadených rozhodnutí dle § 78 odst. 1 s.ř.s. pro nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení vznesené námitky promlčení.

Podle nálezu Ústavního soudu sp. zn. II.ÚS 2062/14, ze dne 25. 10. 2016, „[z]ásada výkonu práv s dobrými mravy v odůvodněných případech dovoluje zmírňovat tvrdost zákona a dává soudci prostor k uplatnění spravedlnosti a také slušnosti. Pojem „dobré mravy“ totiž nelze vykládat pouze jako soubor mravních pravidel užívaných jako korektiv či doplňujících obsahový faktor výkonu subjektivních práv a povinností, ale jako příkaz soudci rozhodovat v souladu s ekvitou, což ve svých důsledcích znamená nastoupení a prosazení cesty nalézání skutečné spravedlnosti. Ústavněprávně je tedy ustanovení § 3 odst. 1 občanského zákoníku jakousi otevřenou „branou“, kterou mohou být do podústavního práva „vpuštěny“ ústavní hodnoty a principy v situacích, kdy výklad zákona vede k nespravedlivým či z ústavního hlediska jinak problematickým a nepřiměřeným důsledkům. Dobré mravy tak mohou a mají napomáhat obecným soudům při hledání ústavně konformního řešení konkrétní projednávané věci.

Vznesení námitky promlčení zásadně dobrým mravům neodporuje; mohou však nastat situace, kdy její uplatnění je výrazem zneužití práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí doby nezavinil a vůči němuž by za takové situace zánik nároku v důsledku uplynutí promlčecí doby byl nepřiměřeně tvrdým postihem ve srovnání s rozsahem a charakterem jím uplatňovaného práva a s důvody, pro které své právo včas neuplatnil.

Specifickou skupinu případů tvoří ty, v nichž byla námitka promlčení vznesena státem. V případě regulace nájmu bytů stát vzdor svým povinnostem i opakovaným apelům ze strany Ústavního soudu na jedné straně prostřednictvím Parlamentu toleroval vznik situace, v níž docházelo k rozsáhlému porušování základních práv, a na straně druhé těmto právům po dlouhou dobu (prostřednictvím soudů) neposkytoval adekvátní ochranu. V důsledku dlouhodobých a trvalých rozporů v judikatuře (i na úrovni Ústavního soudu) přitom bylo fakticky „sázkou do loterie“, zda podaná žaloba bude úspěšná či nikoliv. Tuto situaci lze prizmatem ochrany základních práv vnímat jako selhání státu; v takovém případě ovšem břemeno tohoto selhání v materiálním právním státě musí nést právě stát a nikoliv jednotlivec, který svá práva hájí s dostatečnou péčí.“

Se zřetelem k nadřízenosti a podřízenosti účastníků do doby propuštění žalobce ze služebního poměru dne 5.10.2010, povaze žalobcových nároků, a protiprávnosti odepírání jakékoliv náhrady ze strany služebního funkcionáře, přestože mu měla být existence přinejmenším nároku na stravné co do základu zřejmá, má soud za to, že uplatnění námitky promlčení je zneužitím takového práva k újmě žalobce ve smyslu § 77 odst. 1 zákona o služebním poměru. Proto by v souladu se zásadou dobré správy nemělo být přihlédnuto k námitce promlčení, i kdyby byla založena na řádně zjištěném skutkovém stavu.

Žalobce byl v řízení úspěšný, proto mu náleží náhrada nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s.ř.s.). Žalobce uhradil soudní poplatek za podání žaloby ve výši 3.000,- Kč. Další náklady tvoří odměna advokáta za tři úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a), d), g) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) převzetí věci, žaloba, replika ze dne 22.3.2012. Podle § 7 bodu 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu činí výše

odměny za jeden úkon právní služby 3.100,- Kč ($3.100 \times 3 = 9.300$). Náhrada hotových výdajů pak dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu tvoří 300 Kč za každý úkon ($300 \times 3 = 900$), to vše s DPH. Spolu se zaplaceným soudním poplatkem tedy žalobci vznikly náklady ve výši 15.342,- Kč.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 13. prosince 2016

JUDr. Ing. Viera Horčicová. v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Sylvie Kosková